

кожним днем втрачала все більше й більше знайомих, які вмирили цілими родинами.

Навесні 1933 року я захотіла відвідати родину з Обухівки, діти яких були найліпшими учнями в моїй класі. Вийшовши з пароплава на берег, я зауважила, що коло пристані на Дніпрі немає ні однієї дитини /раніше при кожному прибутті пароплава в Обухівську пристань збиралося дуже багато дітей різного віку/. Крім цього не видно було ніякої праці ні в полі, зні на городах. Ходили лише ті люди, що працювали на заводах у Дніпропетровську та одержували там приділи.

Зайшовши до родини Г., в яких було 6 дітей, я не побачила ні в дворі, ні в вікнах нікого. Зайшла до приміщення і почула стогін. Підходжу - двоє дітей в ліжку, одне намагається говорити. Пізнаю старшу, питаю, як почуває. Відповідь була: "Боюся, бо криси по мені лазять, а Таня вже кілька днів як померла, і криси її повиїдали очі, та й до мене лізуть, а мама на печі з меншими дітьми ще позавчора замовкли, а Петра з батьком у неділю забрали якісь люди, бо вони вже давно, давно вмерли." Вийшла з хати, надійшла до сусідньої хати, де жила родина Щ. Порожньо, позаростали стежки. Проходить якась жінка біля двору, каже, що на цій вулиці всі ще взимку повмирали, бо в колхоз не пішли, а на завод їх не пустили. Зайшла до школи, дітей не видно, не бігають, учителі роз'їхались, залишився завідувач і кілька учнів, батьки яких працювали на заводі в місті. Довідаюся, що з моєї колишньої класи з 45 учнів залишилося декілька дітей, а решта вже помирали. Ніхто не допомагає, ніхто з влади не цікавиться, а населення, що ще тримається, боїться допомогти, бо за допомогу нещасним обов'язково платили власним життям. В цьому селі збереглися лише ті, що працювали на заводі. Села, що лежали далі від міста, вмирали поголовно. Повертаюся в Дніпропетровськ, зустрічаю знайому колегу, яка працювала в селі Водяне, коло Нікополя. Каже: "Не працюю, немає ні дітей, ні людей... з 5000 населення залишилося 40 живих та кілька сот, що покинули село і переїхали до міста. З мого села Глодоси, яке мало 25000 населення, лишилось 4000, а